

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ MUZEUM A KNIHOVNA

J. A. KOMENSKÉHO

KOMENIOLOGICKÁ LITERATURA ZA ROK 2017 S DOTATKY ZE STARŠÍ ZÍSKANÉ LITERATURY

Předkládaný soupis je výběrovou bibliografií české článkové komeniologické literatury za rok 2017 s dodatky ze starší získané literatury. Excerptní základnu bibliografie tvoří odborné časopisy (komeniologické, historické, pedagogické a filozofické) získané do fondů pedagogické knihovny NPMK. Záznamy článků jsou uspořádány abecedně podle názvu a obsahují bibliografické údaje, anotaci, deskriptory a webovou adresu záznamu. Plné texty článků lze objednat e-mailem na adrese studovna@npmk.cz

Tento soupis je výstupem z bibliografické databáze komeniologické literatury, která je v pedagogické knihovně vytvářena od roku 1993. V současné době je databáze komeniologické literatury jako součást Pedagogické bibliografické databáze zpřístupněna v rámci on-line katalogu na webových stránkách NPMK: <http://www.npmk.cz>, <http://katalog.npmk.cz/>

1.

Comenius and Naarden [Komenský v Naardenu] / Hans van der Linde,
Miroslav Vaškových -- eng

In: Comenius : journal of Euro-American Civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč.
4, č. 1 (2017), s. 99-118.

Historie úsilí o znovunalezení a opravu zapomenutého hrobu Jana Amose Komenského a vybudování jeho památníku v Naardenu. Vývoj československo-nizozemských vztahů a uzavření dohody mezi vládami obou zemí. Vývoj památníku Komenského v průběhu 20. a začátku 21. století, zachycení významných mezníků v historii památníku a spolupráce mezi našimi muzei Komenského a památníkem v Naardenu.

muzeum ; mezinárodní spolupráce ; mezinárodní smlouva ; historické hledisko ;
Naarden ; Nizozemsko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/464972>

2.

Comenius's emendation of society and its limits = Komenského náprava společnosti a její limity / Jan Čížek -- eng

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 73-82.

Cílem prezentované studie je zamyšlení nad metodou komeniologického bádání a obtížemi plynoucími z anachronického pohledu na dílo Komenského i na intelektuální dějiny 17. století. Zabývá se interpretacemi Komenského všenápravného úsilí, které vyzdvihují jeho mimořádnost a aktuálnost (Komenský jako anticipátor vzniku OSN, vizionář evropské integrace nebo předchůdce ekologické filozofie 20. století) a konstatuje, že pokud přistoupíme na podobnou aktualizaci, musíme na druhou stranu připustit, že Komenského všenápravné dílo zahrnuje i řadu problematických aspektů.

společnost ; zlepšení ; interpretace ; současnost ; komeniologie ; výzkum ; metoda výzkumu ; Komenský, Jan Amos, ; všenáprava

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469715>

3.

Divadelní svět J. A. Komenského [Drama world of John Amos Comenius] / Kateřina Řezníčková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 1

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 28, č. 2 (2017), s. 33-34.

Recenze na: Divadelní svět J. A. Komenského / Klosová, Markéta -- Praha : Nakladatelství Academia, 2016 -- 284 s.

Autorka ve své recenzi seznamuje s publikací Divadelní svět J. A. Komenského (2016) komenioložky Markéty Klosové. Rozebírá strukturu díla a poté si všimá pasáží v Komenského divadelních pracích a jeho myšlenek na téma divadlo, které ji zvláště zaujaly. Tak například ve spise Schola pansophica shrnuje Komenský výhody provozování školních divadelních her či v předmluvě ke Schola ludus spatřuje přímou paralelu mezi dětskou hrou, školní výukou a divadelní hrou. V recenzované publikaci je značná pozornost věnována Komenského působení v

Lešně, kde pro místní gymnázium vytvořil dvě divadelní hry, i v Sedmíhradsku, kde se zasazoval o reformu školství i prostřednictvím zavádění divadelních her a cvičení do školní výuky.

dramatická výchova ; divadlo ; gymnázium ; dramatizace ; dítě ; recenze ; dílo ; hodnocení ; školská reforma ; historické hledisko ; současnost ; škola ; výuka ; Komenský, Jan Amos, ; Schola pansophica Schola ludus ; Lešno (Polsko) ; Sedmíhradsko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/464764>

4.

Die Grenze zwischen Ländern, Nationen und Konfessionen und das Grenzüberschreitende Denken des Jan Amos Komenský [Hranice mezi zeměmi, národy a konfesemi a jejich překračování obsažené v myšlenkách Jana Amose Komenského] / Bernhard Josef Stalla -- ger

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 38-54.

Príspevek se zabývá Komenského myšlenkami, které směřují k překonávání hranic (mezi zeměmi, národnostmi a náboženstvími) rozdělujících lidskou společnost. Jedním z významných nástrojů překonávání těchto hranic jsou podle Komenského výchova a vzdělávání. Škola jako dílna lidskosti a dobré základní vzdělávání pro všechny lidské bytosti je podle Komenského jedinou cestou k mírovému řešení všech lidských problémů. Komenský usiluje i o překonávání bariér mezi křesťanskými církvemi a o směřování k formování univerzální církve Kristovy.

vzdělání ; škola ; výchovné působení ; řešení konfliktů ; mezinárodní vztahy ; náboženství ; křesťanství ; církve ; společnost ; Komenský, Jan Amos

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469694>

5.

Filosoficko-teologická koncepce člověka v emendačním díle J. A. Komenského [The philosophical-theological concept of man in the emendatory work of John Amos Comenius] / Jan Čížek -- cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 46, č. 95-96 (2016), s. 86-120.

Předložený text úzce navazuje na dřívější příspěvek autora pojmenovaný Filosoficko-teologická koncepce člověka v Komenského Konsultaci (Consultatio catholica) publikovaný v minulých číslech časopisu. Z díla J. A. Komenského uvedeného v tomto čísle časopisu, jež náleží do emendačního období jeho tvorby (1646-1670) a jsou pro filosoficko-teologickou antropologii relevantní, si autor všímá Komenského přetrvávající terminologické nestability. V rámci analýzy jednotlivých děl, která spadají do zkoumaného období a víceméně se vztahují ke Consultatio, základní pojetí člověka jako bytosti nekonečně otevřené, sebe sama tvořící, nadané nekonečnou myslí, neomezeně svobodnou vůlí, již se člověk musí - pro možnost své spásy a účasti na věčném životě - dobrovolně vzdát a podříditi ji vůli Boží, zůstalo Komenským zachováno.

filozofie ; dějiny filozofie ; teologie ; náboženství ; náboženské chování ; literatura ; komparace ; člověk ; svoboda ; terminologie ; koncepce ; náprava ; věčný život ; antropogeneze ; antropologie náboženství ; emendace ; století 17

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/464257>

6.

Hranice v Komenského kraji a Komenského době = Borders in Comenius' Time and Comenius' Region / Tomáš Knoz -- cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 279-312.

Příspěvek prezentuje některé poznatky vyplývající z projektu Rozdělující a spojující na hranici /Trennendes und Verbindendes an der Grenze, který byl zahájen počátkem 90. let 20. století v rámci obnovené spolupráce mezi českými, moravskými a rakouskými historiky. T. Winkelbauer v rámci projektu prokázal existenci přeshraniční sítě jednotně spravovaných dominií šlechtických rodů vlastnicích statky po obou stranách hranic (tzv. lichtenštejnský model přeshraniční spolupráce). Dále se stat' věnuje svědectvím o integraci uherské aristokracie na Moravě na počátku 17. století, významu moravsko-rakouské hraniční linie v symbolické a ceremoniální sféře a hranici jako neprostupné linii v Komenského době, která byla obdobím neustálých válek.

dějiny novověku ; válka ; zeměpis ; regionální spolupráce ; mezinárodní vztahy ; historické hledisko ; mezinárodní spolupráce ; Komenský, Jan Amos, ; Morava (Česko) ; region ; hranice ; aristokracie ; století 16-17

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469698>

7.

Interkulturalität als didaktische Herausforderung zwischen Eigenem und Fremdem [Interkulturalita jako didaktická výzva mezi vlastním a cizím] / Willehad Lanwer -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Behindertenpädagogik : Viertejahresschrift für Behindertenpädagogik in Praxis, Forschung und Lehre und Integration Behinderten -- ISSN 0341-7301 -- Roč. 56, č. 4 (2017), s. 374-389.

V příspěvku jsou tematizovány pojmy vlastní, naše a cizí, jiné. Autor vysvětluje, že setkávání se s cizostí, jinakostí, jinými životními zkušenostmi působí na naše vlastní zkušenosti a ovlivňuje je. Zacházení s jinakostí pojímá jako didaktickou výzvu. Odkazuje k pracím Komenského a jeho zásadě: učit všechny všechno. V tomto smyslu je podle autora příspěvku chápáno všeobecné vzdělávání jako rozvoj kognitivních schopností člověka i možností jeho řemeslné a technické produktivity; dále do něho patří rozvoj mezilidských vztahů i estetického vnímání a posuzování a také etické a politické jednání. Interkulturalita mezi vlastním a cizím je v příspěvku rozebírána jako klíčový problém současné doby, kdy se střetávají rozličné kultury.

společnost ; cizinec ; životní příběh ; zkušenost ; didaktika ; pojem ; výklad ; dílo ; vzdělávání ; poznávací schopnost ; řemeslo ; technická schopnost ; rozvoj ; interpersonální vztahy ; estetika ; vnímání ; etika ; politické chování ; mezikulturní komunikace ; kultura země původu ; současnost ; Komenský, Jan Amos

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/466495>

8.

Jan Amos Komenskij v izobrazitel'nom iskusstve [Jan Amos Komenský ve výtvarném umění] / Markéta Pánková -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Otěčestvennaja i zarubežnaja pedagogika : naučnyj i informacionno-analitičeskij pedagogičeskij žurnal -- ISSN 2224-0772 -- Roč. 7, č. č. 5 (43), sv. 1 (2017), s. 76-95.

Autorka ve své studii sleduje historii zobrazování Jana Amose Komenského od r. 1642 do dnešní doby. Zmiňuje muzea, památkové komplexy, obrazové galerie a archivy, kde jsou tato výtvarná díla uložena. V článku jsou patrné i tendence v zachycování vzhledu Komenského, jehož dědictví je ceněno v České republice i v zahraničí díky vlivu, který jeho život a dílo měly na jeho současníky i následovníky. Ty také vždy byly útechou pro český národ v těžkých dobách jeho historie. Hlavním cílem studie však je obrátit pozornost čtenáře na dosud neprozkoumanou stránku komeniologického bádání a předložit další návrh, který může být následně využit v odborných analytických i komparativních komeniologických statích v České republice i v zahraničí.

výtvarné umění ; obraz ; sochařství ; archiv ; historické hledisko ; kniha ; komeniologie ; Komenský, Jan Amos ; vzhled ; odkaz ; umělecká díla ; galerie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/466361>

9.

K antickým kořenům pojetí humanity (Humanitas před Komenským) = On understanding of humanity between the ancient world and Comenius /
Martin Steiner -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 3, č. 2 (2017), s. 4-21.

Studie se věnuje latinské humanitě a humanitě v díle J. A. Komenského. Autor v ní předkládá několik pohledů na pojetí humanity od latinské antiky po dobu před J. A. Komenským. Zamyšlení nad základy a vlivy, na kterých stojí Komenského myšlenkový svět. Vymezení pojmu humanita, humanitas u latinsky píšících filozofů antické doby, v latinských překladech Bible i u středověkých autorů. Utváření konceptu humanity v evropském novověku na základě přímých zdrojů (antičtí autoři) i nepřímých pramenů (slovníky, sbírky citátů, sentencí, exempl a přísloví).

humanismus ; latina ; dějiny starověku ; myšlení ; působení ; pojem ; filozofie ; informační pramen ; historické hledisko ; překlad ; posvátná kniha ; slovník ; Komenský, Jan Amos ; Bible ; starověký Řím ; humanita ; humanita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468828>

10.

Komenského mapa Moravy z pohledu současných geoinformačních technologií = Comenius's Map of Moravia from the Perspective of Contemporary Geospatial Technologies / Josef Chrást – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 167-180.

V úvodu příspěvek zmiňuje, že pojem Komenského mapa Moravy zahrnuje více než 100 různých vydání mapy pocházejících ze 13 měděných tiskových desek. Zabývá se hranicemi zaznamenanými na Komenského mapě a limity soudobých měřických, kartografických a tiskových technik. Představuje metodu kartometrických analýz pomocí moderních geoinformačních technologií a podává informaci o provedených kartometrických rozborech přerovského výtisku Komenského mapy Moravy ze sbírek Muzea Komenského v Přerově. Blíže se věnuje polohové přesnosti kresby mapy. V závěru konstatuje, že výsledky provedených analýz potvrdily vysokou kvalitu a značnou přesnost Komenského mapy Moravy vycházející z jeho velmi dobré znalosti Moravy a zkušeností s kompasovými měřeními i celkovou vyváženost polohopisné a názvoslovné složky.

mapa ; kartografie ; analýza ; měření ; nové technologie ; Komenský, Jan Amos ; Mapa Moravy ; Morava ; geoinformační technologie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469685>

11.

Komenského spisy jako četba žáků základní školy [Comenius's Writings as Reading for Pupils in Basic Schools?] / Jaroslav Vala -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 67, č. 3 (2017), s. 279-294.

Studie reaguje na aktuální diskusi o obsahu a celkovém pojetí literární výchovy na základních školách. Hlavním cílem je analýza čtenářské recepce osmi

odlišných literárních ukázek (jedna z nich od J. A. Komenského) žáky devátého ročníku základní školy, následné posouzení rozdílů v jejich čtenářském přijetí a zhodnocení adekvátnosti pro danou věkovou kategorii čtenářů. Z reakcí žáků vyplývá, že náročný a pro ně nesrozumitelný jazyk díla znemožňuje sémantické vyznění díla. K jeho myšlenkovému poselství se přes vlastní text nedostanou. Totéž platí o textech s nesrozumitelnými tématy. Žáci oceňovali především texty, které jsou schopni vztáhnout ke svému životu i dnešnímu světu. Výsledky výzkumu mohou sloužit jako základní informace užitečné pro úvahy nad inovací obsahu výuky i nad jejím posunem směrem k potřebám a možnostem žáků. čtenářství ; porozumění textu ; základní škola ; literární výchova ; dílo ; ukázka ; výsledek výzkumu ; Komenský, Jan Amos ; prekoncepce

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/466512>

12.

Menschen, Sprachen, Gedanken, Raum und Zeit = People, Languages, Thoughts - Space and Time : Grenzen und Grenzüberschreitungen bei Comenius : Borders and Cross-border Boundaries by Comenius [Lidé, jazyky, myšlenky v prostoru a čase : hranice a jejich překračování podle Komenského] / Manfred Richter – ger

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 23-37.

Autor příspěvku se věnuje tématu hranic z antropologické perspektivy. Zabývá se otázkou identity a komunikace jako základního antagonismu v lidské kultuře zahrnujícího neustálou výzvu překračování daných hranic, jak individuálních, tak kolektivních. Jako příklad mu slouží život a dílo Komenského, na němž ukazuje možnost úspěšného zvládnutí těchto životních výzev díky celoživotní zkušenosti vyplývající z mnohaletého exilu, změn používaného jazyka, střídání zemí pobytu, konfrontací kultur, náboženství a filozofie. Komenský představuje osobní i filozofickou a teologickou otevřenost mysli, která pomáhá přijímat neznámé a cizí, a upřednostňuje otevřenou komunikaci založenou na hluboce prožitém porozumění tomu, co světu nabízí křesťanství.

životní příběh ; zvládnání ; adaptace ; emigrace ; kulturní změna ; pobyt v cizině ; kultura ; jazyk ; náboženství ; filozofie ; křesťanství ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; hranice ; kulturní antropologie ; otevřenost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469690>

13.

Ornamenty a figury = Ornaments and Figures : grafická výzdoba Fabriciových a Komenského map Moravy : The Graphic Decoration of Maps of Moravia by Fabricius and Comenius / Helena Kovářová – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 132-166.

Príspevek analyzuje grafickú výzdobu map Moravy vydaných od roku 1569 do počátku 18. storočia, tj. map vytvorených Pavlom Fabriciom a J. A. Komenským a jejich odvozenin. Nejprve vyšly obě mapy jako samostatné listy, velkého rozšíření poté dosáhly zásluhou nizozemských vydavatelů atlasů. Pro výzdobu map byly přejímány a kopírovány předlohy nizozemských umělců. Na výzdobě různých vydání map Moravy příspěvek dokumentuje vývoj i konkurenční boj v tehdejší tvorbě atlasů a sleduje linie vzájemné inspirace rytců. Komparace dekorativních prvků map je zasazena do historických souvislostí jejich vzniku a vypovídá o stylu práce a zdrojích inspirace jednotlivých kartografických dílen.

mapa ; atlas ; kartografie ; grafika ; ilustrace ; nakladatelské podnikání ; Komenský, Jan Amos ; Fabricius, Pavel ; Morava ; Nizozemsko ; dekorace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469684>

14.

Pojetí humanity v edukační koncepci J. A. Komenského jako příspěvek k lidské budoucnosti = The concept of humanity in Comenius' educational philosophy as a contribution towards the future of humankind / Jana Přívratská, Vladimír Přívratský -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 3, č. 2 (2017), s. 22-29.

Príspevek sa venuje pojetiu humanity (humanitas) ve výchovnej a vzdelávacej koncepcii J. A. Komenského. Podrobnejši rozebírají jeho autoři téma humanity ve Velké didaktice. Koncept lidskosti u Komenského ve vztahu k politice (válečné tragédie). Ontogenetický pohled Komenského na humanitu; lidský život chápe

jako neustálý proces vzdělávání a výchovy. Humanita jako společenská hodnota spoluvytvářející rovnováhu mezi přirozeným egoismem a altruismem jedince.

humanismus ; výchova ; koncepce ; vzdělávání ; politika ; pojem ; filozofie ; historické hledisko ; válka ; život ; společnost ; hodnota ; egoismus ; altruismus ; Komenský, Jan Amos ; Didactica magna (Velká didaktika) ; humanita ; humanitas

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468850>

15.

Samosvojnost, spiritualita, patření : tři aspekty lidské přirozenosti v Komenského vychovatelství [Non-self-sufficiency, Spirituality, Belonging : three aspects of human nature in Comenius's theory of education] / Jan Hábl -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 67, č. 1 (2017), s. 78-87.

Autor se ve studii zaměřil na tři fundamentální motivy Komenského antropologie: samosvojnost, spiritualitu a patření. Všechny tři motivy jsou vzájemně provázány a určují specifičnost Komenského filozofie výchovy.

identita ; celostní vnímání ; vzdělávání ; výchova ; filozofie výchovy ; komeniologie ; Komenský, Jan Amos ; spiritualita ; přirozenost ; lidskost ; duchovní poznání ; celostní pedagogika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462587>

16.

Should Comparative Education be Superseded by Comparative and International Education? [Měla by být srovnávací pedagogika nahrazena srovnávací a mezinárodní pedagogikou?] / Charl C. Wolhuter -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: New educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. 2016, č. 2 (vol. 44) (2016), s. 30-39.

Cílem příspěvku je analyzovat odpovědi na otázku, zda by oblasti srovnávacího vzdělávání nemělo být nadřazeno srovnávací a mezinárodní vzdělávání za podmínky, jež by mělo být podle autora zkoumáno zejména ze dvou překrývajících se perspektiv, z pohledu vzdělávání učitelů a z pohledu světa ve dvacátém prvním století. Dalším předpokladem k dosažení cíle je řádné uznání postavení J. A. Komenského jako jednoho z otců poskytujících inspirativní vizi pro oblast rozvoje srovnávacího a mezinárodního vzdělávání.

komparace ; srovnávací pedagogika ; mezinárodní vzdělávání ; analýza ; forma výuky ; vzdělávání učitelů ; svět ; ocenění ; učitelský status ; vzdělání ; Komenský, Jan Amos ; Komenský, Jan Amos ; mezinárodní pedagogika ; inspirace ; vize ; století 21

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/463657>

17.

Schulort und Schulraum vor den Herausforderungen des sozialen Wandels = the Location of School and School Area before the Problem of Social Change : die comenianischen Erwägungen zum >locus scholae< im Horizont frühneuzeitlicher Entwicklungen : Comenius' Deliberations about >locus scholae< in the Horizont of Early Modern Development [Poloha školy a školní areál před problémem společenské změny : Komenského uvažování týkající se >locus scholae< v horizontu vývoje raně novověké společnosti] / Andreas Lischewski -- ger

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 83-114.

Studie se věnuje problematice otevřenosti či uzavřenosti školních prostor a školních areálů vůči jejich prostředí. Přestavuje Komenského přístup k pojetí locus scholae, který lze nalézt v některých Komenského poznámkách k tématu v souvislosti s požadavky doby (model na učitele orientované výuky) a specifickou situací v Sárospataku. Podle Komenského mají školy udržovat kontakt s lidmi, proto mají být stavěny v městských centrech, ale ne např. poblíž tržišť nebo soudů, protože mají připravovat žáky nejen pro život, ale pro dobrý život.

škola ; školní budova ; učebna ; školní areál ; školní makroprostředí ; městské prostředí ; vztah škola-veřejnost ; Komenský, Jan Amos ; Sárospatak (Maďarsko)

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469717>

18.

Slovo jako definice = Word as a Definition : Komenského logický purismus : Comenius' Logical Purism / Petr Pavlas -- cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 47, č. 97-98 (2017), s. 55-72.

V úvodu se stať věnuje tématu hledání dokonalého jazyka v raném novověku ve vztahu k protestantismu. Poté představuje Komenského jako jazykového projektanta a logického puristu a přibližuje Komenského projekt reálného jazyka (lingua realis). Věnuje se Komenského definici pojmu definice. Dokládá, že Komenský se snaží přiblížit jazyk logice, aby korespondoval s metafyzickým řádem skutečnosti, a uvádí, že dalším Komenského požadavkem na věčný jazyk je jeho přirozenost a zvukomalebnost.

jazyk ; slovo ; pojem ; logika ; koncepce ; komeniologie ; Komenský, Jan Amos ; definice

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469683>

19.

Švýcarští vychovatelé protestantské šlechty z českých zemí v 16. a raném 17. století [Swiss preceptors of Protestant nobility in the Czech Lands in the 16th and early 17th centuries] / Martin Holý -- cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 46, č. 95-96 (2016), s. 132-146.

Prezentovaná studie se zaměřuje na specifickou součást česko-švýcarských kulturních, náboženských a intelektuálních kontaktů v 16. a raném 17. století, které zahrnovaly kratší nebo delší zaměstnávání švýcarských vychovatelů u české a moravské šlechty. Autor čerpal z řady dochovaných archivních i vydaných dokumentů různé povahy. V textu odpovídá například na otázky: Jakým způsobem byli Švýcaři šlechtou z českých zemí vybíráni? Jaká byla jejich sociální, konfesijní a jazykově-národnostní skladba? S jakým vzděláním vstupovali do služeb nobility? Jak dlouho ji vykonávali? Jaká byla jejich role v utváření konfesijní identity jejich šlechtických svěřenců?

výchova ; vzdělávání ; výchovně vzdělávací proces ; individualizovaná výuka ; tutorský systém ; domácí vzdělávání ; náboženské vyznání ; protestantismus ; vychovatel ; etnické vztahy ; kulturní vztahy ; sociální výchova ; historické hledisko ; dějiny pedagogiky ; dějiny školství ; Čechy (Česko) ; Morava (Česko) ; Švýcarsko ; šlechta ; konfesijní vzdělávání ; století 16-17

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/464379>

20.

Téma Komenský - Kusánský stále aktuální [The Comenius-Cusanus relationship still topical] / Pavel Floss – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 46, č. 95-96 (2016), s. 9-25.

Aktuálnost tématu Komenský - Kusánus je v tomto článku prezentována na dvou úrovních. 1) Rozšíření a nové vztahy toho, co už bylo publikováno; 2) známé skutečnosti pohledem nového hodnocení Kusánova díla. Autor uvádí řadu monografií o Kusánově díle, kde se objevují i kapitoly o působení jeho myšlenek na utváření evropského filosofického myšlení. Vztah J. A. Komenského ke Kusánovi se začal formovat na základě četby jeho díla a také díla Ulricha Pindera *Spectulum intellectuale*, které poskytovalo přehled hlavních koncepcí filosofie Mikuláše Kusánského. Záměrem předložené studie je objasnit postoj Komenského ke Kusánovým názorům, který je komplikovanější, než jak bývá většinou prezentováno.

dějiny filozofie ; filozofie ; historické hledisko ; náboženství ; teologie ; dialektika ; názor ; poznání ; dialog ; postoj ; srovnávací výzkum ; komeniologie ; Komenský, Jan Amos ; Nicolaus Cusanus ; Pinder, Ulrich ; století 15-16

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/464235>

21.

„Toho už jsme někde viděli“ : zpráva o jedné originální a úspěšné výstavě / Karel Rýdl – cze

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 3, č. 2 (2017), s. 173-176.

Zpráva o výstavě Muzea Komenského v Přerově s názvem Toho už jsme někde viděli (2016), jejímž cílem bylo představit výtvarná díla - portréty a podobizny, zachycující J. A. Komenského od roku 1642 do současnosti. Obrazový materiál pocházející ze sbírek Muzea Komenského v Přerově doplněný sbírkovými předměty z dalších institucí představil Komenského jako učence, exulanta, učitele i vizionáře. Podkladem pro výstavu byly knihy, obrazy, grafiky, sochařská díla, ale i pohlednice, drobné tisky, např. rozvrhy hodin, dále poštovní známky, bankovky a mince s vyobrazením Komenského. Součástí výstavy byly koláže a kresby, kde výtvarní umělci představili Komenského odlehčenou formou, s nadsázkou a humorem.

muzeum ; výstava ; dílo ; výtvarné umění ; umělec ; pedagog ; obraz ; grafika ; historické hledisko ; kniha ; sochařství ; rozvrh hodin ; kresba ; humor ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; Muzeum J. A. Komenského (Přerov, Česko) ; 1642-2016

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468915>

22.

Zpráva o činnosti Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě za rok 2016 [Report on the activities of Comenius Museum in Uherský Brod in the year 2016] / Miroslav Vaškových – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 46, č. 95-96 (2016), s. 263-287.

Zpráva o činnosti Muzea J. A. Komenského za rok 2016. V úvodu zprávy je informace o práci muzea, která pokračovala v liniích naznačených již v roce 2015 v souvislosti se změnou ve vedení muzea. Jsou uvedeny hlavní aktivity uskutečněné po revitalizaci muzea v roce 2015. Proběhly odborné semináře a konference, odborní muzejní pracovníci se soustředili především na přípravu nových expozic v Uherském Brodě a Naardenu, byly rozvíjeny vztahy mezi institucemi v rámci ČR i se zahraničím. Bez jakéhokoliv výkyvu probíhala akvizice a správa sbírek. Text dále obsahuje přehled ekonomických údajů (rozpočet, fondy muzea, mzdové náklady, veřejné zakázky), výstavy, kulturní akce, návštěvnost, péče o sbírkové fondy, publikační, přednášková a vědeckovýzkumná činnost.

muzeum ; činnost ; zpráva o činnosti ; publikační činnost ; seminář ; konference ; výstava ; komeniologie ; popularizace ; vědecká činnost ; ekonomické podmínky ;

financování ; rozpočet ; kontrola rozpočtu ; výroční zpráva ; muzeopedagogika ;
Muzeum Jana Amose Komenského (Uherský Brod, Česko) ; Uherský Brod
(Česko) ; Naarden ; 2016

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/464315>